

Sygn. akt I PZ 17/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Prusinowski

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa J.P.

przeciwko Zakładowi Budynków Komunalnych w C.

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 listopada 2016 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w K.

z dnia 4 kwietnia 2016 r., sygn. akt IX Pa .../15,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę kasacyjną powódki od prawomocnego wyroku tego Sądu z dnia 10 grudnia 2015 r.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że wyrokiem z dnia 30 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w B. zasądził od pozwanego Zakładu Budynków Komunalnych w C. na rzecz powódki J.P. kwotę 6.360 zł. Wyrok został zaskarżony w całości apelacją przez stronę pozwaną. Wartość przedmiotu zaskarżenia określono na kwotę 6.360 zł. Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w K. zmienił zaskarżone orzeczenie i oddalił powództwo. W skardze kasacyjnej

wniesionej do wyroku Sądu drugiej instancji pełnomocnik powódki oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 6.360 zł. Sąd Okręgowy zauważył, że strona pozwana skarżąc wyrok Sądu Rejonowego w B. była pokrzywdzona orzeczeniem w zakresie punktu 1 jego sentencji, tj. co do zasądzonej na rzecz powódki kwoty 6.360 zł. Zatem wartość przedmiotu zaskarżenia apelacyjnego wynosiła kwotę 6.360 zł i taka pozostaje na etapie postępowania kasacyjnego. Oznacza to niedopuszczalność skargi kasacyjnej w świetle art. 398² § 1 k.p.c., co implikuje odrzucenie tegoż środka zaskarżenia z mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Na powyższe postanowienie powódka złożyła zażalenie, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa procesowego polegające na błędnym zastosowaniu art. 398² § 1 k.p.c. Żaląc się wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i nakazanie Sądowi drugiej instancji przyjęcie i przekazanie skargi kasacyjnej powódki Sądowi Najwyższemu, względnie wniosła o uchylenie tegoż postanowienia i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania

Uzasadniając zażalenie powódka podała, że złożyła do Sądu Rejonowego w B. pozew przeciwko pozwanemu Zakładowi Budynków Komunalnych w C. o uznanie za bezskuteczne oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem w związku z likwidacją jej stanowiska pracy. Jednocześnie, z uwagi na opisaną w pozwie sytuację, w przypadku uznania przez Sąd oświadczenia pracodawcy za bezskuteczne, powódka wybrała alternatywną formę zadośćuczynienia w postaci 3 - miesięcznego wynagrodzenia za pracę. Sąd Rejonowy uwzględnił roszczenie powódki i ustalając, że wypowiedzenie umowy o pracę było bezzasadne (z uwagi na brak opinii Burmistrza C. co do zmian organizacyjnych u pozwanego w chwili rozwiązania stosunku pracy), zasadził na jej rzecz odszkodowanie. Sąd Okręgowy uznał natomiast, iż opinia Burmistrza nie jest warunkiem dokonania zmian organizacyjnych i dlatego zmienił wyrok i oddalił powództwo. Już po wpłynięciu sprawy do Sądu drugiej instancji, Sąd ten określił roszczenia powódki (w jej ocenie błędnie), jako roszczenia o odszkodowanie a nie o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne. Od wyroku Sądu Okręgowego powódka wniosła skargę kasacyjną dotyczącą uznania wypowiedzenia za bezskuteczne i jedynie w celach porządkowych wpisała wartość przedmiotu zaskarżenia na poziomie swojego 3 - miesięcznego wynagrodzenia. Sąd Okręgowy

błędnie oceniając roszczenie powódki uznał, że skarga kasacyjna winna ulec odrzuceniu z uwagi na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia. Tymczasem dochodzone przez powódkę roszczenie ma charakter niematerialny, gdyż dotyczy ono uznania wypowiedzenia za bezskuteczne, a zasądzone zadośćuczynienie finansowe jest wobec niego wtórne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie

Analizę prawidłowości zaskarżonego postanowienia rozpocząć wypada od przytoczenia treści art. 398² § 1 k.p.c., zgodnie z którym skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

Oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia leży w gestii strony wnoszącej środek zaskarżenia. Podlega ona jednak kontroli sądowej jako jedna z przesłanek dopuszczalności tegoż środka. Trzeba bowiem pamiętać, że wartość przedmiotu zaskarżenia określona przez wnoszącego skargę kasacyjną z naruszeniem reguł wynikających z art. 19-24 k.p.c. nie jest wiążąca dla oceny dopuszczalności skargi i podlega sprawdzeniu, zarówno przez sąd drugiej instancji, jak i przez Sąd Najwyższy. Przepis art. 398² k.p.c. ma wszak charakter bezwzględny i wyklucza dowolność stron przy oznaczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia tylko w celu uzyskania dostępu do wyższej instancji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 1997 r., I CKN 46/97, OSNC 1997 nr 11, poz. 180 oraz postanowienia z dnia 2 kwietnia 1998 r., II UZ 24/98, OSNAPiUS 1999 nr 8, poz. 291; z dnia 18 października 2000 r., II UZ 124/00, OSNAPiUS 2002 nr 12, poz. 294; z dnia 27 lutego 2002 r., I PKN 305/01, OSNP 2004 nr 4, poz. 65; z dnia 6 kwietnia 2007 r., II PZ 12/07, OSNP 2008 nr 11-12, poz. 169; z dnia 10 marca 2011 r., III UZ 1/11, LEX nr 846597 i z dnia 3 marca 2011 r., II UZ 6/11, LEX nr 846583). W judykaturze przyjmuje się również, że obowiązek oznaczenia w postępowaniu kasacyjnym wartości przedmiotu zaskarżenia nie może ograniczać się jedynie do wskazania kwoty przekraczającej kwotę decydującą o dopuszczalności skargi, lecz powinien

być rozumiany jako zobowiązanie do wykazania podstaw, na których opiera się wyliczenie, adekwatnych do przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną. Określenie wartości przedmiotu zaskarżenia w sposób arbitralny i dowolny, bez wykazania, że wartość ta znajduje potwierdzenie w regulacjach prawnych mających zastosowanie w sprawie, nie odpowiada przedstawionym wymaganiom (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2002 r., II UKN 759/00, LEX nr 558320; z dnia 13 maja 2005 r., II UZ 25/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 383; z dnia 13 maja 2005 r., I UZ 23/05, OSNP 2005 nr 24, poz. 399; z dnia 6 października 2009 r., II UZ 32/09, LEX nr 574543 i z dnia 6 stycznia 2010 r., I UK 289/09, LEX nr 577827).

Wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego nie można utożsamiać z wartością przedmiotu sporu. Związek między tymi dwoma pojęciami polega jedynie na tym, że wartość przedmiotu zaskarżenia nie może przekraczać wartości przedmiotu sporu ani wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym (chyba że nastąpiło rozszerzenie powództwa), może być jednak od nich niższa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2002 r., II UZ 11/02, Prok. i Pr.-wkł. 2002 nr 11, poz. 45).

W niniejszej sprawie, wyrok Sądu Okręgowego zapadł w wyniku rozpoznania apelacji pracodawcy od wyroku Sądu Rejonowego zasądzającego od pozwanego Zakładu Budynków Komunalnych w C. na rzecz powódki J.P. odszkodowanie za niezgodne z przepisami wypowiedzenie umowy o pracę w wysokości 6.360 zł i tyle też wynosiła wartość przedmiotu zaskarżenia na tym etapie postępowania sądowego. Nie ma racji żaląca się sugerując, że przedmiotem zaskarżenia kasacyjnego może być rzekomo pierwotnie dochodzone przez nią alternatywne – w świetle art. 45 § 1 k.p. – wobec odszkodowania roszczenie o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne. Roszczenie, które nie było przedmiotem zaskarżonego apelacją wyroku sądu pierwszej instancji, ani wydanego w następstwie rozpoznania apelacji orzeczenia sądu drugiej instancji, nie może stanowić przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego. Byłaby to bowiem skarga kasacyjna wniesiona od nieistniejącej (bo nierozstrzygającej o tym roszczeniu) części wyroku.

Konkludując należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, że z uwagi na to, iż wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego w niniejszej sprawie wynosi

6.360 zł, zachodzi konieczność odrzucenia - na podstawie art. art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z 398² § 1 k.p.c. - skargi kasacyjnej, jako niedopuszczalnej.

Wobec trafności zaskarżonego postanowienia, z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

kc